

zaaknummer 2013W1011 (1)

Datum beslissing 30 januari 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. N.A. Viellevoye-Geers, advocaat te Nijmegen.

tegen:

(*wijlen*) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven pastoor in de parochie [naam] in [plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift met bijlagen is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 21 mei 2013.

Op 20 augustus 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Hoofd Bureau Officialaat Aartsbisdom Utrecht.

Op 12 december 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klager is verschenen en bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. N.A. Viellevoye-Geers. Namens het Aartsbisdom is verschenen [naam].

Ter zitting is de behandeling van de zaak aangehouden teneinde klager in de gelegenheid te stellen om aanvullend steunbewijs te vergaren.

Op 31 december 2013 is het formulier toestemming gebruik klacht als steunbewijs van J. Elbersen ontvangen onder zaaknummer 2013W1135.

[Naam] heeft per e-mailbericht van 6 januari 2014 bericht geen behoefte te hebben op dit steunbewijs te reageren.

Op 8 januari 2014 heeft klager via zijn juridisch adviseur een schriftelijke verklaring van zijn zus, [naam], ingebracht. Op 13 januari 2014 is deze schriftelijke verklaring nog aangevuld.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Aangeklaagde was pastoor van [naam] kerk. Toen klager circa tien/elf jaar oud was en hij in de vijfde klas van de lagere school zat, mocht hij misdienaar worden in deze kerk. Eerst diende hij onder pastoor [naam], die werd opgevolgd door aangeklaagde. Klager vond hem een vreemde man met een strenge blik. Op een bepaald moment kreeg klager samen met anderen les in het luiden van klokken. Hij moest het touw vast blijven houden waardoor hij meegetrokken werd de lucht in. Wanneer hij weer naar beneden kwam pakte aangeklaagde hem beet bij zijn dijen en gleed met zijn vingers in de korte broek van klager bij zijn schaamstreek. Hij betastte op die wijze de geslachtsdelen van klager. Ook wreef hij in deze beweging langs het lichaam van klager en maakte daarbij een soort sabbelend geluid. Klager herinnert zich nog dat aangeklaagde uit zijn mond stonk naar sigaren en in het gezicht van klager blies.

Op een ander moment was klager in de vroege ochtend mis de enige misdienaar. Hij was die ochtend te laat in de sacristie en pakte snel een toga die naar later bleek te lang was. Na afloop van de mis was er geen koster die hem opving zoals gebruikelijk was. Toen aangeklaagde de attributen neer had gezet zei hij tegen klager dat zijn toga te lang was. Klager liet de kazuifel op de grond vallen en aangeklaagde werd toen heel boos en zei dat hij klager eigenlijk moest straffen. Vervolgens pakte hij klager vast en drukte hem heel hard tegen zich aan, net als de keren bij het klokken luiden. Echter deze keer trachtte hij klager ook te zoenen. Aangeklaagde hijgde enorm en klager werd tegen de tafel gedrukt, hij kon niet weg en weet nog dat hij het vreselijk vond. Op een gegeven moment liet aangeklaagde hem los en kon hij toch weggelopen. Klager weet zich nog te herinneren dat aangeklaagde ongeveer twee dagen na dit voorval bij klager thuis kwam en tegen zijn ouders vertelde dat hij niet tevreden was over klager. Klager voldeed niet aan de verwachtingen en voelde zich schuldig. Klager realiseerde zich pas later dat het hijgen van aangeklaagde een seksuele lading had, hij dacht toen dat die geluiden bij de straf hoorden. De gebeurtenissen tijdens het luiden en na afloop van de mis hebben meerdere malen plaats gevonden.

Klager werd ook op andere momenten seksueel misbruikt door aangeklaagde. Klager was 'uitverkoren' om samen met andere kinderen, onder wie ook zijn jongere broertje, fruit te plukken in de boomgaard die bij de pastorie hoorde. Tijdens het plukken heeft aangeklaagde klager meerdere malen opgetild en dan betastte hij met zijn handen de blote schaamstreek van klager. Hij ging dan met zijn handen van onderaf in de korte broek van klager. Wanneer klager betast werd, hoorde hij aangeklaagde kreunen. Klager heeft gezien dat dit ook bij andere jongens gebeurde. Het misdienaarschap ging klager als gevolg van deze gebeurtenissen steeds meer tegen staan. Ook ging aangeklaagde steeds verder in zijn handelingen, het wrijven en betasten werd steeds heftiger. Op enig moment in de zomer vroeg aangeklaagde aan klager om vishengels in de garage te leggen. Toen klager in de garage was, stond aangeklaagde opeens bij hem. Klager wilde weggelopen maar aangeklaagde hield hem tegen. Aangeklaagde betastte hem en begon klager ook te tongzoenen. Aangeklaagde 'gromde' hierbij. Klager bemerkte dat aangeklaagde de korte broek van klager uit had gedaan en hij drukte klager tegen zich aan. Klager voelde dat aangeklaagde een erectie had gekregen terwijl hij zich tegen klager aan bleef drukken. Klager voelde dat het onvoorstelbaar pijnlijk was. Aangeklaagde heeft ook een zaadlozing gehad weet klager zich nog te herinneren. Toen klager na dit incident weg kon komen was hij volkomen radeloos en heeft hij uren rondgezworven. Hij kwam pas laat thuis en zijn ouders waren ongerust maar klager durfde nog niets te zeggen. Naar aanleiding van dit incident heeft klager zijn vader verteld wat er gebeurd was. Hij mocht dit van zijn vader niet tegen de anderen vertellen maar hij mocht ook niet meer naar de kerk. Klager heeft nog wel bij aangeklaagde moeten biechten waarbij hij de vraag kreeg 'of hij thuis nog onzin heeft verteld'. Klager leidde hier uit af dat zijn vader aangeklaagde aangesproken had. Klager heeft een aantal jaar later van zijn jongere broer gehoord dat hij ook door aangeklaagde is betast. De vader van klager is toen wederom boos

naar aangeklaagde gegaan. Als bijlage bij het klaagschrift heeft klager een artikel gevoegd over seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde bij iemand anders dan klager. Het artikel verscheen in het dagblad [naam] op [datum].

Ter zitting van de Klachtencommissie heeft klager zijn klaagschrift toegelicht en aangevuld. Klager heeft verteld dat het misbruik ook in de serre van de pastorie plaats vond. Aangeklaagde riep klager dan bij zich en hij moest bij aangeklaagde op schoot gaan zitten. Ook dan ging aangeklaagde met zijn handen in de korte broek van klager en betastte hij de geslachtsdelen van klager. Ook dit is meermalen voorgevallen.

Voorts heeft klager naar aanleiding van het incident in de garage desgevraagd toegelicht wat hij bedoelde met de zin dat het onvoorstelbaar pijnlijk was. Klager heeft verklaard dat hij in de garage anaal gepenetreerd is door aangeklaagde. Dat was onvoorstelbaar pijnlijk.. Hij heeft dit ook aan zijn vader verteld. Nu zijn vader in [jaar] overleden is kan hij geen steunbewijs meer verkrijgen van zijn vader. Ook op andere momenten als klager alleen was met aangeklaagde kwam het voor dat klager betast werd in zijn broek. Ook probeerde aangeklaagde klager altijd te zoenen. Klager heeft verteld dat hij over het seksuele misbruik ook met zijn zus gesproken heeft.

2.2. Klager is als gevolg van de stress die het seksueel misbruik meebracht, blijven zitten in groep vijf. Na elk incident was hij van de kaart, klager sliep slecht en hilde veel. Ook kon hij zich moeilijk concentreren. Klager voelde zich schuldig en had het gevoel dat hij het zelf maar moest oplossen. Uiteindelijk heeft klager het lyceum (HBS) kunnen voltooien en is hij gaan werken als elektrotechnicus. Klager is getrouwd en heeft een dochter. In zijn huwelijk had hij moeite seksueel contact te hebben. Klager is gescheiden van zijn eerste vrouw. Inmiddels is hij opnieuw getrouwd en heeft hij nog een zoon gekregen. Toen zijn zoon een half jaar oud was, is zijn vrouw overleden. Klager heeft altijd moeite gehad met aanrakingen. Vooral als hij plotseling en van achteren benaderd wordt. Toen hij circa dertig jaar oud was heeft hij in een dergelijke situatie iemand ongewild bewusteloos geslagen. Klager is nog altijd op zijn hoede en heeft moeite met teder zijn.

2.3. Nu aangeklaagde overleden is wenst klager excuses en erkenning van het Aartsbisdom voor hetgeen hem door aangeklaagde is aangedaan. Tevens wenst hij een geldelijke vergoeding.

3. De reactie

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. [Naam] heeft schriftelijk navraag gedaan over mogelijk seksueel misbruik bij Z.E.H. [naam], pastoor van [parochie] te [plaats]. Deze heeft op 16 juli 2013 bericht dat hij navraag heeft gedaan maar dat er geen aanwijzingen zijn voor seksueel misbruik. Ook voor het overige zijn geen aanwijzingen gevonden. [Naam] geeft aan dat de Rooms-Katholieke Kerk wel grote bekommernis heeft met ieder slachtoffer van seksueel misbruik door ambtsdragers van de kerk. Iedere vorm van seksueel misbruik is uitermate verwerpelijk en mag zeker niet voorkomen in de kerk die een voorbeeldfunctie heeft. [Naam] betuigt zijn oprechte spijt en biedt zijn verontschuldigen aan voor hetgeen aangeklaagde klager heeft aangedaan. Ter zitting van de Klachtencommissie heeft hij dit nogmaals bevestigd.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer tweeënvijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt, zich hebben voorgedaan. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie acht aannemelijk dat in de periode 1960-1964 aangeklaagde klager meerdere malen heeft betast onder meer aan zijn geslachtsdelen en/of de schaamstreek en getongzoend heeft.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Voorts ondersteunt de toestemming van de heer [naam] om zijn klacht als steunbewijs te gebruiken het klaagschrift van klager. Uit de klacht van [naam] blijkt dat ook hij in de tuin bij het plukken van fruit met een seksuele intentie aan zijn geslachtsdelen betast is door aangeklaagde en werd hij door aangeklaagde getongzoend onder andere op het schoolplein. Ook [naam] herinnert zich de penetrante (rook)geur uit de mond van aangeklaagde. Tevens bevindt zich in het dossier een artikel uit de [dagblad] van [datum] waarin door '[voornaam]' wat een gefingeerde naam is, bericht wordt over seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde op een soortgelijke wijze als klager is overkomen.

4.4. Ten aanzien van de penetratie heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht op dit punt niet gegrond kan worden verklaard; waarmee overigens niet gezegd wil zijn dat de door klager gestelde feiten niet waar zijn. Indien echter in de toekomst alsnog gegevens bekend worden die de klacht ten aanzien van deze aangeklaagde ondersteunen dan bestaat voor hem de mogelijkheid om ten aanzien van deze aangeklaagde herziening van de uitspraak te verzoeken.

4.5. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas circa elf jaar oud.

4.6. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert het Hoofd Bureau Officialaat van het Aartsbisdom Utrecht de klacht gegrond te verklaren zoals onder 4.3 is overwogen.

Dit advies is vastgesteld op 30 januari 2014 door mr. M.D.J. van Reenen-Stroebel, voorzitter, drs. J. Kunnen en W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door mr. S. Westerdijk, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.